



ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Α' ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 19/12/2021

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: 4

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα (Πρωτότυπο)

Κείμενο:

Ένα ταξίδι επιστημονικής φαντασίας

Πλέομεν ὄσον τριακοσίους σταδίουσ καὶ νήσω μικρᾶ καὶ ἐρήμη προσφερόμεθα. Μείναντες δὲ ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξορμῶμεν καὶ τῇ ὀγδῷ καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλοὺς ἐπὶ τοῦ πελάγουσ διαθέοντασ, ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότασ καὶ τὰ σώματα καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν τῶν ποδῶν μόνων· ταῦτα γὰρ φέλλινα ἔχουσιν· ἀφ' οὗ δὴ, οἶμαι, καλοῦνται Φελλόποδες. Θαυμάζομεν οὖν ὀρῶντεσ οὐ βαπτίζομένουσ, ἀλλὰ ὑπερέχοντασ τῶν κυμάτων καὶ ἀδεῶσ ὁδοιποροῦντασ. Οἱ δὲ καὶ προσέρχονταὶ καὶ ἀσπάζονταὶ ἡμᾶσ ἐλληνικῇ φωνῇ λέγουσὶ τε εἰσ Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρίδα ἐπιείγεσθαι. Μέχρι μὲν οὖν τινος συνοδοιποροῦσὶ ἡμῖν παραθέοντεσ, εἶτα ἀποτρεπόμενοι τῆσ ὁδοῦ βαδίζουσιν εὐπλοιαν ἡμῖν ἐπευχόμενοι.

Λουκιανός, Ἀληθῆσ Ἱστορία 2.3-4 (διασκευή)

Παρατηρήσεισ:

- A.1.** Ποια αξιοπερίεργα χαρακτηριστικά παρουσιάζουν οἱ Φελλόποδες που περιγράφει ο Λουκιανός;
A.2. Πώς συμπεριφέρθηκα οἱ Φελλόποδες στον αφηγητὴ καὶ στοὺσ συντρόφουσ του;

(Μονάδεσ 8)

B.1. α) Να κατατάξετε τα παρακάτω παράγωγα ουσιαστικά στην κατηγορία στην οποία ανήκουν: *παιδάριον, λογεῖον, θυρίς, πυργίδιον, παρθενών, μαγειρεῖον, παιδίσκη, ξιφίδιον, ἐλαιών, στρατιά, ἰατρεῖον.*

ΥΠΟΚΟΡΙΣΤΙΚΑ

ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΑ

ΤΟΠΙΚΑ

β) Συνδυάζοντας τις λέξεις της στήλης Α' με τις κατάλληλες από τη στήλη Β' να δημιουργήσετε ονοματικά σύνολα:

Α' στήλη

Β' στήλη

σύμφωνη	χορωδία
μικροφωνική	χορδές
παράφωνη	γνώμη
φωνητικές	ευφωνίας
χάριν	εγκατάσταση

(Μονάδες 4)

Β.2. Να τονίσετε τις παρακάτω λέξεις και να δικαιολογήσετε τον τονισμό: *γεωργος, φερω, αμπελος, νησος, θεμελιον, διδασκαλος, οινος, σχολειον, λογος, παιδες, τεκνον, θειος, τειχος.*

(Μονάδες 4)

Β.3. Να γράψετε τη γενική και τη δοτική ενικού και πληθυντικού των παρακάτω ουσιαστικών: *ή νήσος, ό ποταμός, τό ποτήριον*

(Μονάδες 4)

Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση (Ομήρου Οδύσσεια)

Στίχοι α 236-279

Της αντιμίλησε ο Τηλέμαχος με φρόνηση και γνώση:

«Δεν θα σου κρύψω, ξένε, τίποτε, τη σκέψη μου θα φανερώσω·

238-39 η μάνα μου ισχυρίζεται πως είμαι γέννημα δικό του, όμως / εγώ δεν ξέρω· [...].

241 Άμποτε να 'μουν ενός άλλου ο γιος, καλόμοιρου,

που τα γεράματα τον βρίσκουν μέσα στ' αγαθά του·

τώρα φαντάσου, ο πιο δυστυχισμένος που γεννήθηκε σ' αυτόν τον κόσμο,

αυτός μου λένε πως με γέννησε [...].»

246 Τότε η θεά Αθηνά, τα μάτια λάμποντας, ανταποκρίθηκε:

«Όχι, δεν το νομίζω πως οι θεοί έχουν ορίσει τη γενιά σου

ανώνυμη στο μέλλον, αφού σε γέννησε τέτοιο που είσαι η Πηνελόπη.

Και τώρα κάτι άλλο πες μου, ειλικρινά·

250 τι γλέντι είναι αυτό; τι σόι συνάθροιση; ποια η δική σου

υποχρέωση; καμιά γιορτή; ή μήπως γάμος; Πάντως δεν πρόκειται για γεύμα

εταιρικό· γιατί πολύ ξεδιάντροποι μου φαίνονται και ξιπασμένοι,

έτσι που τρων αυτοί και πίνουν στο παλάτι· θα αγανακτούσε ασφαλώς,
τα τόσα αίσχη βλέποντας, αν κάποιος κατά τύχη ερχόταν, φτάνει να ήταν συνετός.»

Της αποκρίθηκε ο Τηλέμαχος, φρόνιμος πάντα και με γνώση:

«Αφού τέτοια ερωτήματα μου θέτεις, γυρεύοντας εξήγηση –
ήταν ένας καιρός που αυτό το σπίτι είχε την τύχη του στα πλούτη,
στις τιμές, όσο εκείνος κατοικούσε αυτή τη χώρα.

260 Αλλά βουλήθηκαν αλλιώς κάποιοι θεοί, βάζοντας το κακό στον νου τους,
και τώρα εκείνον άφαντον τον έκαναν, παρά κανέναν άλλον.

Αν έβρισκε τον θάνατο, δεν θα 'ταν ο καημός μου τόσος,
αν είχε σκοτωθεί στην Τροία εκεί, με τους συντρόφους του στο πλάι,
ή, με το τέλος του πολέμου, ξεψυχούσε στων δικών τα χέρια·

265 τότε οι Παναχαιοί θα τον τιμούσαν τύμβο¹⁶ υψώνοντας,
και για κληρονομιά στον γιο του θ' άφηνε μεγάλη δόξα.

Μα να που τώρα ανήκουστον τον έχουν αναρπάξει οι Άρπυιες,
κι εξαφανίστηκε, χωρίς κανείς να μάθει πού και πώς,
αφήνοντας σ' εμένα οδυρμούς κι οδύνες.

270 Αλλά δεν κλαίω, δεν στενάζω εκείνον μόνο,
αφού μου δώσαν οι θεοί πρόσθετα και μεγάλα βάρη:
όσοι τριγύρω στα νησιά αρχηγεύουν, οι πρώτοι
στο Δουλίχιο, στη Σάμη¹⁸ και στη δασωμένη Ζάκυνθο,
κι άλλοι, ρηγόπουλα στον βράχο της Ιθάκης,

275 όλοι τους έγιναν της μάνας μου μνηστήρες και μας μαδούν το σπιτικό·
εκείνη μήτε τον φριχτό τους γάμο αρνείται, μήτε και βρίσκει δύναμη
να δώσει τέλος στην υπόθεση· στο μεταξύ οι μνηστήρες
αρπάζουν και ρημάζουν τα αγαθά μου – σε λίγο
θα κατασπαράξουνε κι εμένα.»

Παρατηρήσεις:

A. Ποια προβλήματα αντιμετωπίζει ο Τηλέμαχος, έτσι όπως τα παρουσιάζει στη συνομιλία του με την Αθηνά-Μέντη;

(Μονάδες 8)

B.1. Ειρωνεία σημαίνει συχνά αντίθεση ανάμεσα σε μια φαινομενική και σε μια πραγματική κατάσταση, την οποία αγνοούν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι ήρωες, τη γνωρίζει όμως ο ακροατής/αναγνώστης/θεατής και βρίσκεται έτσι σε πλεονεκτική θέση σε σχέση με αυτούς. Να εντοπίσετε δύο στοιχεία ειρωνείας στους παραπάνω στίχους.

(Μονάδες 3)

B.2. Η Αθηνά εμφανίζεται στον Τηλέμαχο με ενανθρώπιση. Για ποιον λόγο πιστεύετε ότι η Αθηνά εμφανίζεται με ανθρώπινη μορφή και όχι με την θεϊκή της ιδιότητα. Τι θέλει να πετύχει με αυτό ο ποιητής;

(Μονάδες 3)

Γ. Στους στίχους 241-242 ο Τηλέμαχος αναφέρεται στο ιδανικό της ευτυχισμένης ζωής. Ποιο ήταν αυτό σύμφωνα με τις αντιλήψεις των ομηρικών ανθρώπων;

(Μονάδες 6)

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμία άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. **Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.**
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μολύβι μόνο για σχέδια, διαγράμματα και πίνακες.
5. Να μη χρησιμοποιήσετε χαρτί μιλιμετρέ.
6. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
7. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
8. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.